

A ט"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף כ"ו בבא מציעא.
Some of the topics we will learn about include.

The Mishnah's Halachah of

מצא בכותל ישן
הרי אלו שלו

If a person found an item with a סימן hidden in an old wall,
he may keep it.

However

מצא בכותל חדש

If he found an item in a new wall, and it was בפנים, in the
inner side, he must return it to the owner of the wall.

The Mishnah's Halachah of

אם היה משכירו לאחרים

אפילו בתוך הבית

הרי אלו שלו

If the owner rented this house to others, even if the item
was hidden inside the house, the finder may keep it,
because as Rashi explains

לא ידוע דמאן נינהו

ובעליו נואשו

The item could have belonged to any one of the renters
who were certainly מייאש, because it will be found by
other renters.

The Gemara's discussion as to why we do not say

ליזיל בתר בתרא

The item was forgotten by the last renter.

B Halachah of ר"ב נחמן

ראה סלע שנפל משנים

חייב להחזיר

If a person saw a coin fall from between two people, he
must return it to its rightful owner, because it is assumed
that the owner of the coin was not מייאש.

However,

בשלשה אינו חייב להחזיר

If he saw a coin fall from between three people, the finder
may keep it, because it is assumed that the owner of the
coin was מייאש.

The Gemara's discussion in the various איסורים included
in the Mitzvah of השבת אבידה

The Mishnah's Halachos regarding

מצא בחנות

If an item with no סימן was found in a store;

OR

בין התיבה ולחנוני

Between the storekeeper and his box;

A

מצא בכותל ישן
הרי אלו שלו

מצא בכותל חדש

אם היה משכירו לאחרים
אפילו בתוך הבית
הרי אלו שלו

ליזיל בתר בתרא

B

ראה סלע שנפל משנים
חייב להחזיר

בשלשה
אינו חייב להחזיר

מצא בחנות

בין התיבה ולחנוני

- C** OR
לפני שולחני
The money was in front of a money changer.
OR
בין הכסא ולשולחני
Between the moneychanger and the stool which supports the table;
- The Mishnah's Halachah of
הלוקח פירות מחבירו או ששילח לו חבירו פירות
ומצא בהן מעות
הרי אלו שלו
If a person purchased or received fruits from his friend,
and he found loose money mixed with the fruits, the finder
may keep it.
- The distinction in whether
בלוקח מן התגר
He bought the fruit from a merchant;
OR
בלוקח מבעל הבית
He bought the fruit from a private person;

C

לפני שולחני

בין הכסא ולשולחני

הלוקח פירות מחבירו
או ששילח לו חבירו פירות
ומצא בהן מעות
הרי אלו שלו

בלוקח מן התגר

בלוקח מבעל הבית

1 So let's review ...

Zugt Di Mishnah

מצא בגל ובכותל ישן
הרי אלו שלו

If someone found an item with a סימן in a pile of rubble, or in an old wall, he may keep it, even though it was הונח, deliberately placed there, because as the Gemara explains דשתיך טפי

It was extremely rusted;

שיכול לומר לו של אמוריים הן

And the finder can claim that it did not belong to owner or his ancestors, but rather to a non-Jew from ancient times.

מצא בכותל חדש

If he found the item in a new wall, and דשתיך, it was rusted, it depends

מחציו ולחוץ שלו

If it was found in the outer side that faces הרשות הרבים, he may keep it, because as Rashi explains

אחד מבני רשות הרבים נתנו שם ושכח

A passerby hid the item there and forgot it, and after all this time was מייאש מייאש.

מחציו ולפנים של בעל הבית

If it was found in the inner side, he must return it to the owner of the house, because as Tosfos explains

בעל הבית אינו שוכח הפציו ימים רבים

The owner does not forget about things in his house even after a long time. And the finder cannot claim

של אמוריים הן

Because it was a new wall;

However, as Rashi explains;

בלא שתיך

If the item was not at all rusted,

אפילו מחציו ולחוץ

חייב להכריז

Even if the item was hidden in the outer side, the finder must attempt to locate the owner, because it is ספק הינוח, it was possibly placed there, and a person does not forget his item in a short time, and he was not מייאש מייאש.

=====

2 The Mishnah continues

אם היה משכירו לאחרים

אפילו בתוך הבית

הרי אלו שלו

If the owner rented this house to others, even if the item was hidden inside the house, the finder may keep it, because as Rashi explains

לא ידוע דמאן נינהו

ובעליו נואשו

The item could have belonged to any one of the renters, and its owner was מייאש מייאש, because he assumes that another renter took it.

1

הלכה

מצא בגל ובכותל ישן
הרי אלו שלו

If someone found an item with a סימן in a pile of rubble, or in an old wall

Even though it was deliberately placed there, because as the Gemara explains

דשתיך טפי

It was extremely rusted

שיכול לומר לו של אמוריים הן

And the finder can claim

that it did not belong to owner or his ancestors, but rather to a non-Jew from ancient times

מצא בכותל חדש

If he found the item in a new wall, and דשתיך, it was rusted

מחציו ולפנים של בעל הבית

בעל הבית אינו שוכח הפציו ימים רבים

מחציו ולחוץ שלו

אחד מבני רשות הרבים נתנו שם ושכח

And the finder cannot claim

של אמוריים הן because it was a new wall

2

אם היה משכירו לאחרים
אפילו בתוך הבית
הרי אלו שלו

If the owner rented this house to others, even if the item was hidden inside the house, the finder may keep it

לא ידוע דמאן נינהו

ובעליו נואשו

3 The Gemara asks
 ואמאי
 ליזיל בתר בתרא
 Why does the finder get to keep it? We ought to assume that the item was forgotten by the last renter? Because as Rashi explains;
 סתם שוכר בית כשהוא יוצא מחפש כל זיוותיו
 A renter usually inspects the entire house before moving out. Therefore,
 אחרונים שכחוהו
 ואילו ראשונים שכחוהו כבר מצאווהו אחרונים
 It must be that the last renter forgot the item, because if an earlier renter forgot it, a subsequent renter would have found it?

3

?

**ואמאי,
 ליזיל בתר בתרא?**

We ought to assume that the item was forgotten by the last renter?

Because
 סתם שוכר בית כשהוא יולא מחפש כל זיוותיו
Therefore,
 אחרונים שכחוהו
 ואילו ראשונים שכחוהו כבר מצאווהו אחרונים

4 The Gemara offers two possible answers:
 1.
 ריש לקיש משום בר קפרא
 כגון שעשאו פונדק לשלשה ישראל
 The Mishnah refers to a guest house that was last rented to three people at the same time, and the Mishnah concurs with אלעזר בן אלעזר in Daf כ"ד who holds
 אזלינן בתר רובא
 If there is large number of people in one area, the owner is מייאש because he assumes that a dishonest person might find the item and will not return it. Therefore, even if אזלינן בתר בתרא
 Even if we assume that one of these three forgot the item, he was מייאש, because he assumes that one of the others might have taken it.

4

The Gemara offers two possible answers:

1

**ריש לקיש משום בר קפרא:
 כגון שעשאו פונדק
 לשלשה ישראל**

The Mishnah refers to a guest house that was last rented to 3 people at the same time

The Mishnah concurs with
 רבי אלעזר בן אלעזר:
אזלינן בתר רובא

If there is large number of people in one area, the owner is מייאש because he assumes that a dishonest person might find the item and will not return it
Therefore, even if אזלינן בתר בתרא he was מייאש, because he assumes that one of the others might have taken it

5

2.

רבנן says, the Mishnah may even concur with the רבנן who generally hold

לא אזלינן בתר רובא

The owner is not מייאש, because he assumes that all the people in the area are honest. However, in this case of שעשאו פונדק לשלשה ישראל

The owner of the item certainly was מייאש, because

מימר אמר מכדי איניש אחרינא לא הוה בהדי אלא הני

אמרי קמייהו כמה זמוני ליהדרו לי ולא הדרו לי

He knows that only the two others had access to the house, and they both denied possession of the item. Therefore, he assumes

בדעתיהו למיגזלה

They intend to steal the item and not return it.

As רבנן rules in another case

ראה סלע שנפל משנים

חייב להחזיר

If a person saw a coin fall from between two people, he must return it to its rightful owner, because the owner of the coin was not מייאש, since

מימר אמר מכדי איניש אחרינא

לא הוה בהדאי אלא האי

He has a certain claim to the one other person nearby. Therefore,

נקיטנא ליה ואמינא ליה אנת הוא דשקלתיה

He can impose on him a שבועת היסת, an oath to make him admit that he took the coin.

However

בשלשה אינו חייב להחזיר

If he saw a coin fall from between three people, the finder may keep it, because the owner of the coin certainly was מייאש, because

מימר אמר מכדי תרי הוו בהדאי

He merely has a טענת שמא, an uncertain claim, since there were two people nearby, and he cannot impose on them a שבועת היסת, because

אי נקיטנא להאי אמר לא שקלתיה

ואי נקיטנא להאי אמר לא שקלתיה

Each person can deny possession and claim that the other person might have taken it.

5

2

רב נחמן:

The Mishnah may even concur with the רבנן who generally hold

לא אזלינן בתר רובא

However, in this case of

שעשאו פונדק לשלשה ישראל

The owner of the item was מייאש, because

מימר אמר מכדי איניש אחרינא

לא הוה בהדי אלא הני

אמרי קמייהו כמה זמוני

ליהדרו לי ולא הדרו לי

He knows only the 2 others had access, and they both denied possession of the item

Therefore, he assumes

בדעתיהו למיגזלה

As רבנן rules in another case

ראה סלע שנפל משנים

חייב להחזיר

Because the owner was not מייאש, since

מימר אמר מכדי איניש אחרינא

לא הוה בהדאי אלא האי

He has a certain claim

to the one other person nearby

Therefore,

נקיטנא ליה ואמינא ליה

אנת הוא דשקלתיה

He can impose on him a שבועת היסת to make him admit that he took the coin

However

בשלשה אינו חייב להחזיר

because

מימר אמר מכדי תרי הוו בהדאי

He merely has a טענת שמא

since there were two people nearby, and he cannot impose on them a שבועת היסת

because

אי נקיטנא להאי אמר לא שקלתיה

ואי נקיטנא להאי אמר לא שקלתיה

6 נפל משלשה makes the following distinction regarding

אית ביה שוה פרוטה לכל חד וחד
חייב להחזיר

If the coin was worth three פרוטות, and there is one פרוטה per each person, only then does the finder return it, because

אימור שותפי ניהו
ולא מיאשו

It is possible that the three were all partners who trust each other, and each one owns a share of one פרוטה.

Therefore, when the one partner discovered that he dropped the coin he is not מייאש, because he assumes that his partner found it and will certainly return it.

However

דלית ביה שוה פרוטה לכל חד וחד
אינו חייב להחזיר

If the coin was worth less than three פרוטות, and there is no פרוטה per each person, the finder does not return it, because even if they were partners, each one owns less than one פרוטה for which there is no obligation of השבת אבידה.

And if they were not all partners, the owner of the coin was מייאש, because the non-partner might find it and not return it.

The Gemara cites a second version of רבא.

איכא דאמרי אמר רבא

אע"ג דלית ביה אלא שוה שתי פרוטות
חייב להחזיר

Even if the coin is worth only two פרוטות, and there is less than one פרוטה per person, the finder must return it, because

אימור שותפי ניהו

וחד מנייהו אחולי אחליה למנתייה גבי חבריה

It is possible that the three were all partners and one partner granted his share to another partner who now owns one פרוטה, for which there is an obligation of השבת אבידה.

=====

6

רבא makes the following distinction regarding נפל משלשה:

**דלית ביה
שוה פרוטה
לכל חד וחד
אינו חייב להחזיר**

Because

even if they were partners,
each one owns פרוטה less than one for which there is no obligation of השבת אבידה

And if they were not all partners, the owner was מייאש because the non-partner might find it and not return it

**אית ביה
שוה פרוטה
לכל חד וחד
חייב להחזיר**

Because

אימור שותפי ניהו ולא מיאשו
When one discovered that he dropped the coin he is not מייאש, because he assumes that his partner found it and will certainly return it

איכא דאמרי אמר רבא:
**אע"ג דלית ביה אלא
שוה שתי פרוטות
חייב להחזיר**

Because

**אימור שותפי ניהו
וחד מנייהו אחולי אחליה
למנתייה גבי חבריה**

It is possible that the three were all partners and one partner granted his share to another partner who now owns one פרוטה, for which there is an obligation of השבת אבידה

7 The Gemara proceeds with a discussion of the various איסורים included in the Mitzvah of השבת אבידה:

1.

In a case of נטלה לפני יאוש על מנת לגזולה עובר בכולן

If someone found an item with a סימן, and before the owner was מייאש the finder took it with the intention of stealing it, even if afterward the owner was מייאש, and he eventually returned the item to the owner, he is liable for all the following three איסורים.

1.

The לא תעשה of לא תגזול

Because he stole the item while it still belonged to the owner;

2.

The מצות עשה of השב תשיבם

And

3.

The לא תעשה of לא תוכל להתעלם

Because he did not return it when he found it;

And even though he eventually returned the item; מתנה הוא דיהיב ליה

ואיסורא דעבד עבד

He is considered to have given the owner a gift, but the transgressions for the lost item remain.

7

Various איסורים included in the Mitzvah of השבת אבידה

1

נטלה לפני יאוש על מנת לגזולה עובר בכולן

If someone found an item with a סימן, and before the owner was מייאש the finder took it with the intention of stealing it,

Even if afterward the owner was מייאש, and he eventually returned the item to the owner, he is liable for all the following three איסורים.

3

לא תוכל להתעלם

Because he did not return it when he found it

2

השב תשיבם

1

לא תגזול

Because he stole the item while it still belonged to the owner.

And even though he eventually returned the item;

מתנה הוא דיהיב ליה

ואיסורא דעבד עבד

It is considered as if he gave the owner a gift, but the transgressions for the lost item remain.

8

2.
In the case of
נטלה לפני יאוש על מנת להחזירה
ולאחר יאוש נתכוין לגזולה
If before the owner was מייאש, the finder took the item
with the intention to return it, but after the owner was
מייאש he reconsidered and decided to steal it, he is only
liable for
השב תשיבם
Because he did not return it;

However, he is not liable for לא תגזול because as Rashi
explains
לא שייך אלא בשעת נטילה
The Issur applies only if at the time that he took the
item he intended to steal it, while in this case he did not
intend to steal it when he took it.

And he is also not liable for לא תוכל להתעלם, because
אינה אזהרה אלא לכובש עיניו ונמנע מלהציל
This Issur applies only if he ignores the item and refrains
from saving it, while in this case he initially did intend to
return it.

8

2
**נטלה לפני יאוש על מנת להחזירה
ולאחר יאוש נתכוין לגזולה**

If before the owner was מייאש,
the finder took the item with the intention to return it,
but after the owner was מייאש he reconsidered
and decided to steal it, he is only liable for...

3
**לא תוכל
להתעלם**

~~✗~~
אינה אזהרה
אלא לכובש עיניו
ונמנע מלהציל
This Issur applies
only if he ignores the
item and refrains from
saving it, while in this
case he initially
did intend to return it.

2
**השב
תשיבם**

✓
Because
he did not
return it

1
לא תגזול

~~✗~~
לא שייך
אלא בשעת נטילה
איסור גזילה
applies only if at the
time that he took
the item he intended
to steal it, while in
this case he did not
intend to steal it
when he took it.

9

3.
In the case of
המתין לה עד שנתיאשו הבעלים ונטלה
If the finder waited until after the owner was מייאש and
then took the item, he is only liable for
לא תוכל להתעלם
Because he did not attempt to save it before יאוש;

However, he is not also liable for לא תגזול or for השב תשיבם
because when he actually took the item it was already
הפקר, ownerless.
=====

9

3
**המתין לה עד שנתיאשו הבעלים
ונטלה**

If the finder waited until after the owner was מייאש
and then took the item, he is only liable for...

3
**לא תוכל
להתעלם**

✓
Because he did
not attempt to
save it before יאוש

2
**השב
תשיבם**

~~✗~~
because when he actually took the
item it was already הפקר - ownerless.

1
לא תגזול

~~✗~~

10 Zugt Di Mishnah:

מצא בחנות
הרי אלו שלו

If someone found an item with no סימן in a store, he may keep it, because, as Rashi explains

ההוא דנפל מיניה ודאי מייאש שהכל נכנסים לשם

The one who lost it was certainly מייאש, because the store is frequented by many people.

If he found the item

בין התיבה ולחנוני

Between the storekeeper and his box;

של חנוני

The item belongs to the storekeeper, because he conducts all the transactions in this area.

לפני שולחני

If someone found money before a money changer in front of his table;

הרי אלו שלו

The finder may keep the money, because, as Rashi explains

מן הבאין נפלו

שהרי השלחן מפסיק בין שולחני למועות

The money fell from the customers but not from the שולחני, because his table separates between himself and the money.

However,

בין הכסא ולשולחני

If he found the money between the moneychanger and the stool which supports the table;

הרי אלו של שולחני

The money belongs to the moneychanger, because we assume it fell from him.

=====

10

מלאכי

מצא בחנות

הרי אלו שלו

If someone found an item with no סימן in a store, he may keep it, because,

As Rashi explains

ההוא דנפל מיניה ודאי מייאש שהכל נכנסים לשם

The one who lost it was certainly מייאש, because a store is frequented by many people.

If he found the item

בין התיבה ולחנוני

Between the storekeeper and his box;

של חנוני

because he conducts all the transactions in this area.

לפני שולחני

הרי אלו שלו

If someone found money before a money changer in front of his table - the finder may keep the money, because,

As Rashi explains

מן הבאין נפלו

שהרי השלחן מפסיק בין שולחני למועות

The money fell from the customers - not from the שולחני, because his table separates between himself and the money.

בין הכסא ולשולחני

If he found the money between the moneychanger and the stool which supports the table;

הרי אלו של שולחני

The money belongs to the moneychanger, because we assume it fell from him.

11 The Mishnah continues:
 הלוקח פירות מחבירו או ששילח לו חבירו פירות
 ומצא בהן מעות
 הרי אלו שלו
 If someone purchased or received fruit from his friend
 and found money mixed with the fruits, the finder may
 keep it.
 אם היו צדורין
 נוטל ומכריז
 If the money was tied in a pouch, which is considered a
 סימן, he must announce it and return it.

ריש לקיש משום רבי ינאי makes the following distinction:

בלוקח מן התגר
 הרי אלו שלו
 If the fruit was purchased from a merchant, he may keep
 the loose money, because
 שאף הוא לקח מאנשים הרבה ולא ידע דמאן נינהו
 The merchant buys from many other people and he does
 not know whose money this is; and the owner was
 certainly מייאש as he has no סימן.

אבל בלוקח מבעל הבית
 חייב להחזיר
 If the fruit was purchased from a private person, he must
 return the money to him, because these were his own
 fruits, and the money certainly belongs to him.

11 The Mishnah continues:
 הלוקח פירות מחבירו
 או ששילח לו חבירו פירות
 ומצא בהן מעות
 הרי אלו שלו
 If someone purchased or received fruit from his friend
 and found money mixed with the fruits,
 the finder may keep it.
 אם היו צדורין
 נוטל ומכריז
 If the money was tied in a pouch,
 which is considered a סימן,
 he must announce it and return it.

ריש לקיש משום רבי ינאי
 בלוקח מן התגר
 הרי אלו שלו
 If the fruit was purchased from a merchant,
 he may keep the loose money, because
 שאף הוא לקח מאנשים הרבה
 ולא ידע דמאן נינהו
 The merchant buys from many other people and he
 does not know whose money this is; and the owner was
 certainly מייאש as he has no סימן.

אבל בלוקח מבעל הבית
 חייב להחזיר
 If the fruit was purchased from a private person,
 he must return the money to him,
 because these were his own fruits,
 and the money certainly belongs to him.